

6. PRINTZIOAK

Euskadin Suizidioa Prebenitzeko Estrategia honako printzipio hauetan oinarrituta dago:

1. **Pertsonarentzako babes-ingurune seguru baten sustapena.** Jokabide suizidaren prebentzioa errazten duen giro indibidual, sozial eta kultural bat sortzea eta horri eustea funtsezkoa da suizidioaren prebentzioaren ikuspegi estrategikoan. Estrategiak euskal gizartearen beste lorpen batzuk izan behar ditu oinarri, hala nola:
 - **Kultura-balio positibo eta solidarioen sustapena:** jokabide suizidaren prebentzioaren barruan, euskal gizartearen inklusio, parte-hartze sozial eta elkartasun handiagoa sustatzeko eta kolektibo kalteberen eta/edo jokabide suizida agertzeko arriskurik handiena dutenen diskriminazioa, marjinazioa edo estigma desagerrarazteko ekintzak egin behar dira.
 - **Jokabide osasungarrien sustapena, osasun-hezkuntzan emozioen kudeaketa txertatuz:** osasun mentalaren sustapenaren eta jokabide suizidaren prebentzioaren barruan, autoestimua, erresilientzia, harreman pertsonaletarako gaitasunak eta trebetasun sozial eta emozionalak sustatzera bideratutako ekintzak egin behar dira.
 - **Politika eta araudi publikoetan suizidio-arriskuaren prebentzioa txertatzea:** osasun mentala eta jokabide suizidaren prebentzioa hobetzeko, jokabide suizidaren aurrean babestuko duten ekintzak bultzatzeko eta arrisku-faktoreak (isolamendua, bidegabekeria, baliabideen eskurazintasuna eta abar) txikiagotzeko zeharkako politikak sustatuko dira.
2. **Prestakuntza.** Inplikaturako profesionalen eta agenteen prestakuntza eta trebakuntza oinarritzakoa da jokabide suizidari eraginkortasunez ekiteko gaitasunen eskuratzea bermatzeko. Horren helburua jokabide suizidaren prebentziorako eta esku-hartzearen parte hartzen duten diziplina anitzeko taldeen gaitasunak sendotzea da. Suizidioaren prebentziorako lotutako prestakuntza eta trebakuntza aldizkakoa izango da, eta ebidentzia zientifikoan eta eskuragarri dauden jardunbiderik onenetan oinarrituko da. Nolanahi ere, esku-hartzearen fase guztietarako diziplina anitzeko talde kohesionatuak osatuko dira.
3. **Protokolizazioa.** Suizidatzeko arriskuan dauden pertsonen zerbitzuak eskaintzeko protokoloak garatu eta inplementatu behar dira, inplikaturako agenteen arteko lankidetzak eta erantzuteko ahalmena sustatzen dituzten tresnak baitira. Era horretan, EAEn suizidioaren prebentziorako inplikaturako dauden profesionalen eta agenteen artean komunikazio eraginkor bat ezartzeko erantzukizun partekatu bat eta lankidetzak-arreta bat sortuko dira. Gainera, zerbitzu psikosanitario, sozial eta komunitarioen arteko koordinazioa sendotuko da.
4. **Integraltasuna.** Jokabide suizidaren prebentzioak inplikaturako sektore eta agente guztiak hartzen ditu eraginpean. Hortaz, eman beharreko erantzunak sektore guztiak inplikatzeko, suizidatzeko arriskuan dagoen pertsonari eta haren familiari erantzun eraginkor eta integral bat emateko.

Proposatutako estrategiak EAEn suizidioek eragindako morbiditate murrizteko eta arriskuan dauden pertsonentzako eta haien familientzako arreta hobetzeko egin beharreko ekintzak deskribatzen ditu. Estrategiak sektore publikoa zein pribatua hartzen ditu kontuan, eta suizidioaren prebentziorako diziplina anitzeko esku-hartzeari lotutako ikuspegi bat dauka (soziosanitarioa). Ikuspegi horren bidez, alde batetik, arriskuan dauden pertsonen laguntza bilatzea eragozten dieten oztopoak hautsi nahi dira, eta, bestetik, informazio gehiago, laguntza hobea eta esku-hartze goiztiarra eskaini nahi da.

Estrategiak, nolanahi ere, OMEk suizidioaren prebentziorako gomendatutako osasun publikoaren ereduari eta ikuspegiari jarraitzen die (3. irudia).

3. irudia. OMEk suizidioaren prebentzioaren inguruan duen ikuspegia. Iturria: OME, 2014³⁴.

